

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.

Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre	8 frt. — kr.
Fél évre	4 frt. — kr.
Negyed évre	2 frt. — kr.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőnkől 4 — nem megrendelőnkől 6 kréért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.

Bécsben: Ooppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincze.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) címzendők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitltérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.

✉ Kéziratok nem küldetnek vissza. ✉

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

Tekintetes szerkesztő ur!

Ismeretes lesz Ön előtt, hogy a jövő év május havában Székesfejérvárot Fenséges cs. kir. József főherceg védnöksége alatt országos ipar-, termény- és állatkiállítás fog megnyitattatni. Ámbátor ezen vállalat a közönség részéről a legelőnkebb részvétnek, nemkülönben a magas kormány hatóság támogatásának is örvend, a teljes sikert mindazonáltal mégis csak akkor látom biztosítva, ha a hazai sajtó, művelődésünk és közügyeink ezen hathatós tényezője, vállalatunkat pártfogolja és támogatja.

Midőn jelen soraimmal igen tisztelt szerkesztő ur becses támogatását kieszközölni óhajtom, egyuttal bátorodom abbéli kérésemet is Önhez intézni, miszerint ügyünknek az ország legtávolabb vidékeire ismeretessé és hozzáférhetővé tétele érdekében időről-időre a kiállításra vonatkozó tudósításokat becses lapjába felvenni méltóztatassék. A kiállítás végrehajtó bizottsága készen nyilatkozik, szerkesztő ur idejének kiméleése tekintetéből, havonként egyszer — a közlemény fontossága és sürgőségéhez képest esetleg többször is — ilyenmü tudósításokat becses lapjának megküldeni.

Kérem esetleges beleegyezését néhány sorban velem tudatni, melynek vétele után lapjának azonnal részletes tudósítást, később pedig rendszeres időközönként a kiállításra vonatkozó apróbb közleményeket küldenek. Egyben bátorodom vállalatunk értesítvényét és a hivatalkodó személyzet jegyzékét mellékelni.

Fogadja megkülönböztetett tisztelettel nyilváníthatását.

Székesfejérvárott, 1878. nov. 3.

Gr. Zichy Jenő,
biz. elnök.

Meghívás.

Az országos kiállítás helyiségi bizottsága folyó hó 14-én (csütörtökön) d. u. 2 órakor az irodahelyiségben ülést tart, melyre a tag urak tisztelettel meghívattak.

Asszonykéz angyalkez.

Katonáink jönnek haza, a kiknek nagy része szerető nő karjaiból, számos tagu család öléből lón kiszakasztva, a nélkül, hogy távozása alkalmával itthon hagyott kedvesei létét távolléte idejére biztosíthatta volna.

Akkor fájdalom szorította a távozó kebelét; titkolt köny nedvesítette a távozó szemét; kétség sajgatta a távozó szívét. Most vágy és félelem, öröm és szorongás fogták el a visszatérő tartalékos kebelét, mert azon kérdésre, mely a szerető férj és atya kebelében önkéntelenül felmerült: „Milyen állapotban találok nőmet, gyermekeimet, elagott szüleimet?” még nem nyert feleletet.

A vonat megáll; de mielőtt kedveseire repülhetne, sorakoznia kell, szive majd megreped a vágytól; de utolsó katonai kötelességének eleget kell tennie, hátat adni a szerencsés hazatérését. A trombita bűvös hangja elreng s a hős visszatérhet családi tűzhelyéhez, elhagyott szerettei körébe.

E pillanatban vágytól telten feledi,

hogy katoná, feledi a katonáélet fáradalmait; feledi Bosznia borzalmait s csak egyre gondol, kedvesei viszonzására.

Még néhány pillanat ... szótlan rohan a rég látott hajlékba s csak azt érzi, hogy nyakán, karjain s keblén csüngnek azok a kit oly rég elhagyott s nélkülözött.

Az örömkönyűk elpergése után néhány kérdés suhan el a reszkető ajakról s miután e kérdésekre megnyugtató a válasz, a megkönnyebbülés mély sóhaja akkor száll ki az elszorult kebelből, mely sóhaj, egy hálaimát zár magába. Midőn hallja, hogy az övéi nem éheztek, nem nélkülöztek, a hős szeméből könnyek perognek alá s lelkében egy hang ezt rebegi: „Hála neked én uram és én istenem!”

Majd ha a szerető férj s gyöngéd apatovább kér, hogy kinek köszönheti e szerencsét, ki terjesztette ki fölöttük védő, oltalmazó, megtartó karjait: azt a választ nyeri, hogy isten nő alakban angyalokat küldött le, a kik az elhagyottakat ápolták, vigasztalták, segítették s élelmeztek.

Es vajlon kik voltak ezen angyalok nő alakban? A székesfejérvári jótékony nőegylet tagjai élükön nemes védnökjökkel, a kik példátlan munkásságot fejtettek ki a jótékonyaság terén s mi most legeszebb jutalmok? A Boszniából hazatért hősök hálája s áldás kívánása, őket illeti a dicsőség nagy része, hogy senkisé megéhezt s elhagyatottságában senkisé volt elhagyatott.

Oly dicsőség ez, melyet mindenki; de leginkább azok tudnak méltányolni, a kik Bosznia vérel áztatott téreiről hazatérven, elhagyott kedveseik körében életet, jólétet, erőt s egészséget találtak, holott attól remegtek, hogy nyomort s nélkülözést fognak találni.

Ez a dicsőség a tiétek, maradandóbb az ércoszlopnál, elkísér benneteket ama jobb hazába, a hol ezt fogjátok hallani üdvözítőnk ajakáról: „Jöjjetek atyámnak áldottai, birjátok ez országot, mely megkésztetett a világ fundamentomának megvetése előtt, mert éhező voltam s ennem adtatok, szomjuhozó voltam innom adtatok s ezt cselekedtetek egygyel az én kicsinyeim közül.” *Boross M.*

A történelmi- s régészeti-egylet felolvasási estélye s kiállítása.

A fejérmegyei és Székesfejérvár városi történelmi- s régészeti-egylet a város s megye közönsége előtt f. évi novemb. 9. és 10-ik napjain lépett fel először s mutatá be magát a nagy közönségnek. A fellépés és bemutatás mondhatni fényes volt, mert oly érdekesség mellett kevés ünnepély folyt le körünkben, mint e felolvasás és kiskörü kiállítás.

A felolvasás november 9-én este 5 órakor tartatott meg. A felolvasást megelőzőleg *König Mór* kanonok s egyleti alelnök üdvözölte az egylet nevében a nagy számmal megjelent közönséget. Ezután *Károly János*, a műemlékek országos bizottságának tagja olvasta fel: „*Ercsi okmányok a XVI. és XVII. századból*” című értekezését. Az értekezés igen ügyesen volt összállítva s több történelmünkre nézve nagyon érdekes adatot tartalmazott. — Az azon kor viszonyait érdekesen esetel s általános érdekeltséget keltett. A felolvasó a közönség köztetszés nyilváníttása mellett lépett le a szószékéről, általános elismerést kivívott előadása után. — Ot követte *Dr. Czobor Béla*, egyetemi m. tanár és muzeumi segédőr, ki nagy buzgalom- és szorgalommal összállított művét: „*A fejérmegyei leletek fontossága a*

hazai régiségtudományban” olvasta fel. — Ő mindenekelőtt megemlékezett az őskori népekről, azok műveltségi viszonyairól, társas életükről, részletesen esetel a történelem előtti kor különféle korszakait s ezután áment a Fejérmegye területén levő őskori telepkekre s szolt bőven a leletekről és lelhelyekről. Lelkesült hangon kiemelte a régészeti tudomány fontosságát s a közönséget annak kellő méltatására buzdította. Felolvasását viharos tapsok s éljenek közt fejezte be.

Felolvasás után bemutatta a magával hozott 5 Corvinát, melyek közül 2 drb. a muzeumi könyvtárból való, az egyik azon példány levén, melyet ő felsége suez utazása alkalmával kapott a szultántól; a többi 3 db. az egyetemi könyvtárból, azon Corvinák közül való, melyeket az ifjuság tüntetése után Tahir bey hozott. A Corvinák a legszebb példányok, melyek hazánkban léteznek; miért is nagy köszönettel tartozunk mindenekelőtt *Pulszky Ferencz* muzeumi igazgató és *Szilágyi Sándor* egyetemi könyvtári igazgató uraknak, kik ritka figyelem s városunk közönsége s a történelmi s régészeti-egylet iránt tanusított köszönetre méltó szivességnél fogva azon szerencsében részesítettek bennünket, hogy a magyar nemzet s tudományos világ ezen feltett drága kincseit színről színre saját körünkben megtekinthetünk; köszönettel tartozunk ezután még *Dr. Czobor Béla* urnak, városunk e derék szülőltjének, kire büszkék lehetünk, a ki szives volt kieszközölni azok elhozatását s nekünk élvezetes s igen érdekes előadásával ezeket be is mutatá.

A Corvinák bemutatása után a kiállítás érdekes tárgyait bemutatása s megmagyarazása következett. Másnap, e hó 10-én reggel 9—12 óráig, délután 1/2—4-ig újra a Corvinák mutattattak be Czobor érdekes magyarázatával s a kiállítás tárgyai. A közönség folyton tömegesen hullámozott s a Vörösmarty-kör e terme telve volt mindig válogatott közönséggel.

A kiállítás a felolvasás mellett nemcsak nem törpült el, de büszkék lehetünk azon sikerre, melyet 24 óra alatt összállítani a rendezőségnek sikerült. A kiállítás becsesebbnél becsesebb tárgyai közül kiemeljük a következőket:

Feltűntek mindenek felett *Pauer János* püspök ur szép tárgyai. Az üvegsekrény közepén díszlett II. Mátyás király pazar fényvel kiállított oklevele; e felett volt Fejérvár városnak a törököktől történt visszafoglalása emlékére veretett 4 db érem, melyek a legkritább pénzekhez tartoznak s országszerte alig van néhány példány. — Itt láttunk a többek közt egy ezüst, drágakövel kirakott fibulát, mely e nembn unicum; több darab arany, ezüst evőeszközök gazdag díszítéssel, a mult századokból; számtalan keresztet a legregibb időkől; egy vitézségi magyar érdemkeresztet 1848—49-ből, számtalan érmet, régi pecsétnyomót, ritkábbnál-ritkább tárgyat. A sekrény mellett állt egy gyönyörű művi feszület drágakövekkel kiteve s két igen szép s ritka egyházi lámpa; ezek mellett állt a Székesfejérvárott lelt történelmi becsü vas sisak. E kiállítás, mely magában is igen szép és díszes volt, következtetni enged a püspök ur ritka becsü s gazdag gyűjteményére, melynek ez csak kis része.

Szőgyény-Marich Lászlóné ó excellentiája egy gyönyörű ezüst keresztet, mely óra szerkezettel van ellátva s egy igen szép ritka művi ezüst szelenczét állított ki. *Gróf Zichy Jenő* ur kiállítása is igen meglepő szép volt. Felelmitjük először a drága Crisolithot, mely ily nagy példányban unicum, s 12—16 ezer franc értéket képviselt. Gyönyörű művi volt az egykor Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem tulajdonát képezett forgó dísz igen becses zománczólással, mely történelmi becsün kívül ezeket képviselt. Szép volt két óra, egyik nagyobb, a másik galambtojás nagyságu. Ott láttunk egy ritka kőkori átfurt követ (szent-mihályi lelet); — bronztűt a halstadti leletből, egy régi arany

gyűrűt nagy-szebeni lelet; zománczos porcellán dobozkákat, szép aranytűt 4 erdélyi vezér domborképpel; Dürer Albert világhírű festő két radirungját; egy régi órát a XVII. századból; Aquilejában lelt római mécesest, bronz csákányt; — Skarabust az egyiptomi gulák királyi sirjaiból; lotoslevélen álló madarat az egész bronzból, és indiai templomi füstölő; velencei, nápolyi, lámpákat; igen szép ébenfa sekrényt; régi tányérokat; régi képet pergamenre selyemmel bevarva, szent Sebestyén halálát ábrázolván; egy fára festett régi képet 1590-ből s egy régi mozarat 1676-ból, mely utóbbi a régiségtárnak volt szives ajándékozni.

Sárközy Kálmán ur kiállítása is igen szép volt. Feltűnt mindenek előtt a művészi kiállítású óv a XVI. századból, gyönyörű mű, gazdagon díszítve arannyal és drága kövekkel, több lehaljól díszítéssel s oldalt egy evőeszközök tartó tokkal. E mellett feltűnt egy mult századbeli óv igen szép kivitelű; — azután számtalan értékes régi gyűrű, karperecz, egyik lábából készitve arany keretben. Igen szép volt még e tárgyak közt a kiállított broche a legfinomabb díszítéssel s egy régi ezüst villa, több drb. ezüst és porcellán szelence, — arany s ezüsttérmet, kard a XVII. századból a római német császároknek névsorával; mindannyi kegyeletesen őrzött drága családi ereklye.

Modrovich Ignác ur kiállításából először is a nevezetes Mátyás-billikom említendő fel, mely már számtalan országos kiállításán általános feltűnést vívott ki. Ott láttunk 2 pánczelt, egyik VI. Károly német császáré volt, több nő miedert a mult századból; az akkori előkelő hölgyek ruhátrából, drótinget, mely említett tárgyak mind a gróf Batthyányi család tulajdonai lévén s azokat jelenlegi tulajdonosuk 1851-ben vette meg árverésen, midőn az akkori kormány gróf Batthyányi Kázmér forradalmi miniszter javait elkobozta. Ott volt látható még egy emberbőr is a XVIII. század elejéről; mozaik-kereszt; a XIV. századból való üvegkép; török bankó a közelebbi bosnyák hadjáratból; s a pákozdi csatában az 1848/9. évi szabadságharczban kilőtt első ellenséges ágyugolyó.

Báró Miske Imre urtól ott volt egy igen szép, a család ősi tulajdonát képező arany-billikom, a híres Benvenuto Cellini egyik tanítványának műve.

Rozgonyi György urtól egy igen szép XIV. Lajos korabeli üveg-serleg.

Báró Nugent Valter urtól egy ritka s érdekes egyiptomi mumia-kéz.

Dr. König Mór urtól egy szép biblia a XVI. századból.

Majláth János urtól egy gyönyörű legyező a francia forradalomból.

Brein Ferencz urtól egy régi XVIII. századbeli csákány.

Klökner Péter urtól a fejérvári első ásatások nagy térképe s egy chinai biblia, mindegyiket a régiségtárnak volt szives adományozni.

Strauss Salamon urtól 2 régi könyv. Végre megemlítjük, hogy *Mallmarich* kapitány ur egy igen szép, ezüsttel gazdagon kiveret hüvelyű handszart állított ki a közelebbi hadjáratból s egy csinos ezüsttel díszített száru csibukot.

A fejérmegyei és Székesfejérvár városi régiségtár tárgyaitól, melyek közt a történet őskorszakai, kő, bronz, vas, római, ugy a közép s újabb kor képviselve voltak, — nemkülönben a szép pénzgyűjteményről a térhány miatt nem szólnok.

A kiállító s a rendezőség, kiknek élén *Dr. König Mór* apátkanonok, *Hattyuffy Dezső*, *Dr. Scheiber* és *Német Imre* állottak a buzgalom- és fáradozásért kiváló köszönetet érdemelnek. □

Nyilatkozat.

A „Székesfehérvár és Vidéke” című lap 89-dik száma azzal vádolja csekélységemet, hogy a kiállítási végrehajtó bizott-

ság rovására a „százakba kerülő hasztalan kiadást“ tettem, kinyomatván a bizottság tagjainak névsorát, „holott annak — Csitári ur szerint — sem értelme, sem célja nincs.“

Meg vagyok arról győződve, hogy a ki csak némileg ismeri a kiállítási titkár hatáskörét, meg fog ütközni Csitári ur eljárásán, ki a viszonyok ismerete dacára, nem átalotta személyemet az önálló rendelkezés vádjával sújtani.

Nagyon jól tudja azt Csitári ur, hogy az orsz. kiállítás végrehajtó bizottsága folyó évi június hó 26-dikán tartott ülésében a kérdéses névsor kinyomatását elrendelte, sőt azt sem felejtette el, hogy én annak összeállítását még az ő titkársága alatt megkezdtem, de a szükséges adatokat később kapván meg, csak az utóbbi időben fejezhetém be.

Ha Csitári ur példáját követve, vádakkal akarnék ellenében fellépni, csekély fáradsággal azt is bebizonyíthatnám, hogy a kifogásolt névsor kinyomatását az ő indítványára folytató határozta el a végrehajtó bizottság. Annyit pedig még Csitári Kálmán urról is felteszek, hogy midőn ezen indítványt benyújtá, tisztában volt az ajánlott intézkedés céljával. Hogy gondolatának árja kimosta agyából e csekélységet, nagyon csodálom s örömet szolgáló indokainak reprodukálásával, ha az általa felvett jegyzőkönyv az illetén apróságokra is kiterjeszkednék.

Ami Csitári urnak azon állítását illeti, hogy a névsorba számos oly egyén „csemészett“ be, ki a bizottság által nem lett megválasztva s viszont olyanok hagyattak ki, kik megválasztottak, nagyon leköteleznie, ha a kimaradt bizottsági tagokat felsorolná. Azt azonban előre is kijelentem, hogy Csitári ur nevét szándékosan felejtetem ki a névsorjegyzékből, miután ő a titkári méltóságtól megfosztván, a felvételre igénytelen nem bír.

Azt, a mit Csitári ur meg nem választott egyének felvételéről mond, mind alaptalan ráfogást határozottan visszautasítom!

Székesfejérvártot, 1878. nov. 6-án.

Braun Izidor,

az orsz. kiállítás titkárja segéde.

Gondolkozunk fölötte.

Károlyi Lajos, derék színigazgatónk, a napokban panaszt emelt, hogy minden erőfeszítés dacára, a színház üres, a bérlet csekély s ha számos tagból álló társaságát fizetni akarja, meg kell buknia. Tudja-e a városi közönség, mit jelent Károlyi bukása? Azt, hogy ha Károlyi megbukik, megbukott Székesfejérvártot a színügy is. Mert hiszen ily előzmény után jöhet-e Székesfejérvárra önéreztetés igazgató, csak azért, hogy megbukjék? Es mi következhet ebből? Kettő. Vagy jön olyan társaság, mely karácsonyi nyomorog és nyomorít s farsang beálltával elvándorol Bicskére, onnan Nyékre, onnan Abára, onnan Lángra, a hol kegyelem útján megmenekül az éhhaláltól s nyári időnyre műhelybe megy; vagy magtárrá alakítatik át a diszes színház s hol vonulnak meg Thalia papjai, mert ledől ám a Györy-féle színház?! A színügy bukásával megbukik Fehérvár renommeja is. Azt fogják mondani, hogy pár év előtt fityre százazerekre került színházát építették, azután a hitelezők eladták magtárnak. Pedig ez fog bekövetkezni, bár lennék hamis jós. — Nem elég ám hangzatos toasztokban az ő királyi városban nyugovó királyok szent hamvaira hivatkozni s azok fölött önteltlen pöfészkedni, mert azok a szent hamvak nem mentenek meg a gyalázattól; de azon kibúvó ajtó sem menthet meg, hogy rossz a szintársaság, mert alig volt még Fehérvártot ily jól szervezett társaság: tehát ha bukni engedjük, a gyalázatot a mi fejünkre száll. Jó lesz ha a színházügy fölött a város atyjái is tanácskoznak. Szerk.

HELYHATÓSÁGI.

Székesfejérvár város bizottságának f. évi november 11-én tartott rendes havi közgyűlése.

A gyűlést Havranek József polgármester nyitotta meg, miután főispán ur országos teendőkkal van elfoglalva, a gyűlésen meg nem jelenhetett.

Ezután Szeidl Lajos megválasztott kapitány a tisztú esküt leteszi s egyúttal a kapitányi hivatalát átveszi.

Juraszek Ferencz főjegyző igen szép szavakban megköszönte az eddig irányában tanusított bizalmat a főjegyzői állásról lemond. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul lemondását s hogy tőle — bár szebb állásra lépett — meg kell válnia.

Ezután Say József intézett interpellációt a város által felvett kölcsönre részve, hogy abból jelenleg mennyi van még fenn, melyre választ csak jövőre kap.

A kőbánya kezelésére kiküldött bizottság határozatilag utasított, hogy az ügykezelési szabályzatot készítse el.

Már a mult közgyűlésen szóba hozott, hogy a vághíd iránt hozott közgyűlési határozat mielőbbi elintézése végett a miniszterium megkeressék; most elhatározott, hogy sürgető felterjesztés intézetik az ügy mielőbbi elintézése tekintetéből.

Felolvastattott ő Felsege uralkodó ki-

rályunk leirata, melyben az ország lakosságának a közelebbi hadjárat alkalmával tanusított áldozatkészségeért elismerését nyilváníta.

Olvastattott Pest-Pilis-Solt-Kiskunmegye által átküldött felirata az országgyűléshez alispánja ellen elkövetett eljárás s az előfogatok Boszniába küldése tárgyában. Sajnákozással vétetett tudomásul.

Felolvastattott a belügyminiszter leirata, melyben a piac rendezése s a vásártér szabályozása iránt alkotott szabályrendeletet helybenhagyta. Ezen szabályrendelet fogantatása elrendeltetett, az végrehajtani is fog.

Olvastattott Fejérmegye átirata, melyben a városi hatóságot értesíti, hogy a csatorna beoltására pénzalappal nem bír ugyan, de ha a miniszter e célra pénzt ad, azt eszközli; addig ez ügy függőben maradt.

Bejelentetett, hogy az agok, betegek, szegények élelmészét Forster György és neje nyerték el jövő évre árlejts útján.

Tisztügyész jelenti, hogy a nagymérvben összejöv munkát elvégezni nem tudja, ezért maga mellé egy segédet kér. A bejelentés kiadatott megvitatásra a jogi s pénzügyi bizottságnak.

Polgármester bejelenti, hogy a városi hatóságnak a multból 121,690 frt. könnlevő követelése van és pedig 43,000 frt. adó, 78,000 frt. haszonbér. Ezeknek behajtása szükségeltetik. Ezen bejelentés a tisztügyész részére adandó segéd kérdésénél figyelembe vétetni fog.

A pénzügyi tanácsos bejelenti, hogy a Mendlik-féle sikkasztási ügyben a vizsgálat erélyesen folytatatni fog, mihelyt a költségvetés és zárszámadás tárgyalása befejeztetik.

Végre megjegyezzük, hogy a jövő havi rendes közgyűlés határnapján december hó 2-ik napja tüzetik ki, a költségvetés tárgyalása végett pedig november 18-ik napjára tüzetik ki közgyűlés.

„A Fourchambault család.“

Augiere legújabb színműve, mely aprílisban adatott először a párisi „Comédie Françaiseban“, és mely azóta a berlini, budapesti és bécsi színpadokon oly nagy hatást keltett a legszigorubb műtészkek szerint, színpadi eseménynek nevezhető.

A szellemes író, ki Dumas és Sardou mellett méltó helyet foglal el, már korábbi műveivel, de különösen „La ciguë“ és „Forrestier Pál“-lal is föltűnt, de oly határozott sikert egyik sem aratott, mint Fourchambault. A művelt világ ma már Augiert ünnepli, mint a legjobb színmű íróit, mert meséit jól megmondolja és szerkeszti, irányja nemes és sohasem vétkezik a társadalom ellen. Míg a francia írók nagy része leszáll, hogy megértseket őket, Augier magához emeli a társadalmat és megnevesíti azt. A francia szindaraboknak már szokásból is szemérmelenséget tulajdonítanak, de Fourchambault e tekintetben is kiválik, mert lehető erkölcsös, sokat foglalkozva üzleti és családi becsülettel.

A Fourchambault család úgy mutatja be magát, mintha számára volna a világ teremve, azon egyszerű oknál fogva, mert pénze van. A gazdag nő (Fourchambaultné) körül sorakozik fia (Leopold), ki rendszeresen naplopónak lőn nevelve, leánya (Blanche) kit egy szemhízával akarnak elvetetni. A család háttérbe szorul, Fourchambault a ház főnöke, gyermekeinek rabja és nejeinek játékszere. E személyek közül egy fiatal igénytelen leány, a ház vendége Letterier kisasszony tűnik ki, kinek a naplopócska udvarol.

Az apa attól tart, hogy e viszony nem lehet előnyös, míg a divateszmének és semmit érő nézetnek hódoló anya, ezen szerelmi viszony által compromittálva látja fiát, nem pedig az ártatlan leányt. A művet tovább olvasva a szerző más házába vezet az olvasót, melyben a megelégedettség honol, mert anya és fiu szeretetreméltóságban egymással versenyeznek. A család főjét rég elveszítették, de a fiu e hiányt nem érezi, mert anyja a lehető legnagyobb gyengédséggel viseltetik iránta. Anyjának köszönhető Bernhard, hogy milliókkal rendelkezik és a nemesszívű fiu ezen milliókkal menti meg a Fourchambault házat a bukástól. Az olvasóban önkényt azon eszme fogamzik meg, hogy az öreg Fourchambault a dúsgazdag fiatal emberhez némi titkos viszonyban állhat és valóban Fourchambault természetes atyja. A fiu, kit a törvény nem ismert el annak, megmenti atyját az üzleti és a társadalmi bukástól, megmenti testvéreit és pedig az egyiket a becselenségtől, a másikat pénz érdekében köntendő házasságtól, sőt sikerül neki Fourchambaultné is becsületre és takarékoságra birni.

A törvénytelen fiu anyja az öreg Bernhardé és fia a darab hősei, az anya derék embernek neveli fiát azonkívül örökös Fourchambault föltűnt is, ki teközől nevével és ferdén nevelt gyermekeivel szomorú életet visz. Letterier Mari e házában az anya és fia részéről a lehető legrosszabb bánásmódban részesül, a mi leginkább a szindarab drámai részét képezi.

Szerző a legcsekélyebb részletekre is nagy gondot fordított, az eszmék kedvesen feldolgozva, magával ragadja az olvasót, ki azon öntudattal teszi félre a művecskét, hogy a francia szindarabok legszebbikét volt alkalma átlapozgatni.

Hogy e remek darab a világvárosokkal egyidejűleg nálunk színpadra kerül, derék színigazgatónk Károlyi urnak az érdeme, ki nem kimélt költéséget, hogy az előadhatási jogot megszerezze. És a mennyiben tudomásunk szerint a főszerepek legjobb kezekben vannak letéve, de különben ismerve színművészeink fogékonyságát a szép és nemes íránt, élvezetes estélynek nézhetünk elé, melyen művelt közönségünk kétségkívül nagy számmal fog megjelenni.

Weisz Adolf.

Pápai levél.

— Az ifjuság köréből. —

1878. november 8-án.

Tek. Szerkesztő ur!

A társulatookról akarok írni, melyeket a tanuló ifjuság minden szép és jó iránt való lelkesedése, évenként kebelében alakít. Alakít pedig azért, hogy az iskolai tudományokból merített elméleti ismereteit e körökben, a gyakorlat terére vihesse. Alakít azért, mert az ifju erőt tetlenül elröppenni hagyni nem akarja; mert ifju lelkeknek egész fogékonyságával érzi, érti e nagy mondat hozzá is szóló szavait: „Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül;“ mert áldozni akar a muzsának, a tudománynak, a művészetnek oltárán, hogy áldozzon a hazának.

Ilyen kör az „Ifjusági Önképző kör“, melynek tagjai lehetnek, az egész főiskolai ifjuság: a főgymnasium, theologusok és jogászok. Üléseit hetenként vasárnap tartja, d. e. 10—12 óráig. Tagjai három csoportra oszlanak: munkások, szavaló és olvasó tagok. Aszerint, milyen tagnak lenni mindenki, a körbe való beiratásakor vállalkozik. A munkás tagok hivatása: ha a kör titkára által felszólítottanak egy hét alatt valami munkát hozni. A behozott munkát aztán a kör alelnöke egy bírálónak kiadja bírálás végett. A bíráló bírálataban, — melyet egy hét alatt elkészíteni köteles s melyet nyilvánosan a kör előtt felolvas — a beadott művet egyszerűen vagy elvetethi, vagy megdicsérheti — mikor azt a levéltárba teszik el — vagy pedig érdemkönyvbe írathatja. E bírálat aztán — mielőtt azonban még az minden más bíráló, sőt minden munkás tag ellenbírálatának alá van vetve — vagy helybenhagyatik, vagy módosittatik.

A szavaló-tagok szintén a kitzűzött időre szavalni tartoznak. Megjegyezzük, hogy a szavalandó darabnak címjét, a szavaltat előtt egy héttel a körnek bejelenteni kötelesek, avégből, hogy azt a művet az alatt az idő alatt a bíráló is jól megismerhetvén, annak átható szellemét felfogva, előadása fölött helyesebb ítéletet hozhassanak. Az olvasó tagok ténykedése pedig odairányul, hogy az ülésekre eljárjanak s a kör könyvtárából műveket vihetnek ki.

Tisztviselőit a kör a munkás tagok sorából — rendszeren az elnök által kijelöltek közül — nyilvános szavazattal választja.

A „Ifjusági Önképző kör“ a jelen iskolai évre nagy lelkesedéssel — 140—150 tagot számlál — a napokban alakult meg.

A választások eredménye a következő:

Elnök: Tek. P. Szabó Károly tanár ur. Alelnök: Székely Géza IV. éves theologus. Pénztárnok: Demjén Márton III. éves th. Titkár: Lukács István IV. éves th. Helyettes titkár: Kiss Kálmán I. th. Ellenőr: Galamb Zoltán I. éves joghallgató. Tudományos szakkönyvtárnoka: Szabó Aladár 8-ik oszt. tanuló. Szépirodalmi szakkönyvtárnoka: Sebestény Dávid I. éves th. Egy bíráló: Nagy Lajos 8-ik oszt. tanuló.

A tisztviselők mind bírálók egyszerűsmind.

Minden tisztviselő aztán — ki először lép ily állásra a kör kebelében — mielőtt hivatalának tényleges szolgálatba lépne, székfoglalóul valami értekezést tartani s azt a körben — egy diszülésen — felolvasni köteles, mely értekezések levéltárba tétetnek el.

Ily társulat még a „Theologiai Önképző kör“, melynek tagjai csak theologusok lehetnek, kiknek mindegyike munkás tag lenni köteles. Ténykedése abban különbözik az ifjusági körétől, hogy itt szépirodalmi művek helyett, a theológiával rokon tudományok: a bölcsészet, történelem s nyelvészet köréből iratnak munkák, a szavallás helyébe pedig a szónoklás lép. Tisztviselőit titkos szavazattal választja. A szavazattal választott ideai tisztviselőinek névsora:

Elnök: Nagytiszt. Tóth Dániel ur. Alelnök: Székely Géza III. éves. Jegyző: Kiss Kálmán I. éves. Pénztárnok: Csóka Pál II. éves. Könyvtárnok s lapkezelő: Székely Géza IV. éves theologusok.

E körök mindegyike céljának megfelelő lapokat is járát.

Van ezeken kívül még az ifjuságnak gyorsíró-köre. Szép számú ennekara, melynek tanítását tek. Vid Károly vette át, — kinek vezetése alatt, körülbelül husz éve, oly szép hirrel birt e kar — hogy annak régi értékét visszaszerezze. Van zenebandája. A gymnasiumnak segély-egylete.

Megemlítendő még az ifjuság önkényes ténykedésében kiváló helyet foglaló francia nyelv tanulás. Ugyanis tek. Edelényi Szabó Lajos tanár ur, megjöven Franciaországba, két évi nyelvtanulmányozása után a francia nyelvet az egész ifjuságnak in-

gyen adja elő. Még pedig hetenként öt órát: háromat a kezdőknek, kettőt a haladóknak. Tankönyvül használva Pugin Leo nyelvtanát*).

Tek. szerkesztő ur kiváló tisztelője
K. Kálmán.

KÖZGAZDÁSZAT.

A vidéki lótenyésztési bizottmányok szervezetének és hatáskörének vázlatja.

1) A vidéki lótenyésztési bizottmányok oly czélből alakítottak, hogy azok az egyes megyék vagy gazdasági egyletek területeinek lótenyésztési ügyei felett örökjdenek, s mint a helyi viszonyokkal s a vidéki tenyésztés szükségleteivel közvetlen ismerős testületek, az egyes vidékek tenyésztési érdekeit és igényeit a kormány irányában is képviseljék, s ennek, ez irányú intézkedéseiben segédkezett nyújtsanak, azt tapasztalataik és tanácsaikkal támogatassák.

2) Miután ezen bizottmányok a földm. ipar s keresk. miniszter felhívása folytán, a megyéktől, kerületektől, vagy az ezek területén létező s kebelekből alakult gazdasági egyletek által választottak, teendőik körül a hatóság által támogatásban részesülnek.

3) Minden egyes bizottmány áll: a) az elnökből; b) az alelnökből; c) rendes tagokból, szükség esetében d) a póttagokból.

4) Az elnököt maga a megye, kerület vagy egylet jelöli ki, az alelnököt azonban a tagok választják soraikból.

5) A vidéki lótenyésztési bizottmányok, ügybuzalmukat önként felajánló férfiakból választatják — tagjai díjazásban nem részesülnek, azonban egyes több időt igényelt működési esetekben az illető bizottmányi elnök ajánlata és fölterjesztése mellett utazási költség megtérítésnek (földm. miniszter tárczájának rovására) helye lehet.

6) Az elnök jogositva van és köteles nagyobb horderejű kérdések megvitatására s fontosb intézkedések megállapítása érdekében a bizottmányt tanácskozmányra egybehívni, valamint köteles ezt tenni az esetben is, ha a bizottmány három tagja bár mely hatáskörükben előfordult tenyésztési kérdés vagy intézkedés megállapítás végett a tanácskozmány tartatás szükségesnek véli s annak létesítését az elnöktől követeli.

7) A bizottság egyes tagjai működésük területén a helyviszonyok szerint bizonyos kisebb kerületek tenyésztése felügyeletét vállalják magukra, s ennek keretében működnek s eljárásaiknál jelentéseiket az elnökhöz intézik, az elnök azonban a megye vagy egylet területe egész tenyésztésére kiterjeszti figyelmét s az egyes tagok kerületében is személyes meggyőződést szerez a tenyésztési viszonyok felől.

8) Az elnök az illető vidék lótenyésztésének minden mozzanatáról kell, hogy értesítve legyen, melyről ő egyenesen értesíti a földművelési miniszteriumot, szükség esetében az őt megbízott megyét vagy egyletet is viszont a miniszterium s esetleg megye vagy egyesület, szinte az elnökhöz intézik a lótenyésztés tárgyába hozott rendeleteket, azoknak a bizottság általi kivitele végett.

9) Az elnöki jogokkal és köteleességekkel az elnöknek akadályoztatása esetében az alelnök van megbízva és felruházva.

A lótenyésztési bizottság levelezései a miniszterium, megye, kerület vagy egyletekhez, az elnökhöz s viszont attól a tagokhoz bérmentesek, megkiváztatik azonban, hogy az ily levelekre a közlő neve kitésésék s a czím alá: „hivatalos lótenyésztési ügyben“ irassék.

A vidéki lótenyésztési bizottmánynak teendői.

1) A földm. miniszteriumot az illető vidék lótenyésztési minden mozzanatairól, u. m.: a néptenyésztési szokásairól, a lovaknak munkára való alkalmazási módjáról, a tenyésztés által a vidékre hármló előny fokáról értesíteni.

2) A tenyésztés anyagszám és faj szerinti létszámát felterjeszteni.

3) A vidék fedezett állomására alkalmazandó ménnek szükséges száma és fajja iránt véleményt adni.

4) Kijelteni azon helyeket, melyeken a legcélszerűbben lehet fedezett állomásokat alakítani.

5) A fedezett állomások szervezését kéro folyamodványokat véleményezés mellett a teleparancsnok által a miniszteriumhoz felterjeszteni.

6) Az engedélyezett állomásokon a szolgálati személyzet s a mének elhelyezése és ellátása iránt a szerződést az illető helységgel megkötöni s jóváhagyás végett a miniszteriumhoz szinte a teleparancsnok útján bemutatni.

7) Az illető vidékekre alkalmazandó ménnek elosztásánál a telep helyiségén megjelenni s ott a vidék, ez irányú érdekét képviselni.

8) A fedezett állomásokot ugy a mének megérkezését megelőző időszakban valamint a fedeztetési idény alatt is megsemlélni, meggyőződést szerezni a kötött szerződés

* A mi helybeli ifjuságunknak is van ilyen munkás „Önképzőköre“ s óhajtatni lehet, hogy minden nagyobb intézőnek legyen. Szerk.

feltéte
ködni
sek el
tári m
az álla
rolhas
9
az ille
leg elő
sok es
10
pel a
lóapola
ismerte
szokta
hatósá
désok
tenyész
czélsze
M
teendő
a telep
azon l
lyekne
mások
nak. E
működ
kal az
értesít
nyeszt
remük
A
sokon
élesek
telepos
tára a
utasítv
A
egyesé
széről
a t.
M
szagos
viselte
ügyét,
hivom
azon t
nitől
nalam
jelentse
kznak
helyisé
A
dolnám
1)
vasás,
szetraj
2)
ilyenek
tott irá
3)
vendéki
értelem
4)
5)
p. o. m
gyűjten
6)
tett kéz
7)
szakba
kálato
Ke
a helyb
Felsőv
Antal
Antal
Ge
Lits Fe
Wirlei J
József J
József J
berger J
Trukers
50 kr. E
kr. Gál
20 kr. I
50 kr. M
György
1 fr. Pe
20 kr. I
József I
József I
Gy. 1 fr
János fé
kr. Lich
20 kr. R
kr. Pem
József 5
József
30 kr. K
20 kr. K
Pál 25 k
20 kr. K
1 fr. Kin
50 kr. P

feltételei teljesítése iránt; továbbá ellenőrködni a felett, hogy az állomásvezető egyesek előnyére vagy hátrányára, vagy a kincstári ménék szabályon túli alkalmazása által, az állam kárára visszaéléseket ne gyakorolhasson.

9) A vidéki választmány lesz megbízva az illető parancsnokkal egyetemben az esetleg előforduló álladalmi vételek vagy eladások eszközölésére.

10) Főfeladata a választmánynak a néppel a józan tenyésztési elveket valamint a loápolás és nevelés helyes szabályait megismertetni, az uralgó hibás előítéletekről elszoktatni iparkodni, s ez irányban az illető hatóságot és a kormányt mind azon intézkedések megtételére emlékeztetni, melyek a tenyésztés érdekére nézve szükségesek és czél szerűeknek látszóknak.

Miután a vidéki bizottmányok ezen teendőikben szükségképp érintkezésbe jönnek a telepek körül szolgáló katonasággal, a telep és teleposztály parancsnokok mind azon bizottmányok tagjaul tekintendők, melyeknek működési területén a fedezetű állomások netalán parancsnokságok alatt állnának. E végből a telepvisztség utasítva van a működésüket megkezdendő választmányokkal azonnal hivatalos érintkezésbe lépni, értesítésüket elfogadni, viszonzni s a tenyésztés érdekében a választmánnyal közreműködni.

A bizottmány által a fedeztetési állomásokon netalán lehető észrevételek és visszajelentések tapasztalatait az illető telep vagy teleposztály parancsnoknak hivatalosan tudatva adandók, kik a hátrányok orvoslására utasítják.

A vidéki bizottmányok teendőik minden egyesének felmerültével a miniszterium részéről bővebb utasításokkal fognak ellátni.

TANÜGY.

Felhívás

a t. iskolaszék, tanítókar és a tanügy barátaihoz.

Miután a Székesfejérvárott tartandó országos kiállítás ideje közeleg, s ezen képviseltni akarjuk megynék és városunk tanügyét, ennél fogva újra egész tisztelettel felhívom tanfelügyelőségemhez tartozó mindazon t. iskolaszék, tanítást, tanító és tanítónőket, kik kiállítási szándékúknak, hogy nálam legkésőbb ez év december 1-jéig jelentsek be, hogy mit és mennyit szándékoznak kiállítani, hogy így a szükséges helyiségről jó eleve gondoskodhassam.

A kiállítást a következő keretben gondolnám megállapítani u. m.:

- 1) Taneszközök a szemléltető, irva olvasás, számtan, földrajz, történelem, természetrajz és embertan tanításához.
- 2) A népiskolai tanulók munkálatai, ilyenek az egész éven át feladott s kijavított írásgyakorlatok, kézi rajzok.
- 3) Kisdobozok és gyermekkeretek növényeinek dolgozatai — az érzékek és értelem fejlesztésére szolgáló taneszközök.
- 4) A tanulók bármely kézimunkái.
- 5) Egyletek és egyes tanítók kiállítása p. o. megvények növény-, rovar- és ásványgyűjteménye.
- 6) A tanítók és tanítónők által készített kézimunka.
- 7) Iskolai értesítvények, s minden e szakba vágó dolgozatok, statisztikai munkálataik.

Kelt Székesfejérvárott, 1878. nov. 4.

Kolossváry Miklós,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Adakozás

a helybeli mozgósított katonák hátrahagyott mezőnyi családjai javára.

Felsővárosi II-ik kerület részén gyűjtők:
Antal József, László István, Havranek Antal, Pajor István és Hajkó József.

(Vége.)

Gerei 10 kr. Lits Ferencz 1 fr. Ifjabb Lits Ferencz 30 kr. Mészáros Mihály 10 kr. Wirlei Ján. 10 kr. Radics Ján. 1 fr. Polczér József 1 fr. Pader József 1 fr. Ifj. Péntzes József 1 fr. Id. Péntzes József 2 fr. Stolzenberger Ferencz 1 fr. Brunner József 20 kr. Trukersitz János 1 fr. Hegedűs Ferencz 50 kr. Klein Jakab 20 kr. Mikó Ferencz 50 kr. Gál János 10 kr. Schweininger Ferencz 20 kr. Plenczner Jakab 1 fr. Töke József 50 kr. Nyakas Imre fél mérő buza. Kálmán György 50 kr. Gál Fer. 20 kr. Lizi István 1 fr. Pemmer István 50 kr. Molnár Ferencz 20 kr. Id. Polczér József 40 kr. Paulusz József 10 kr. Vida Antal János 20 kr. Vig József 10 kr. Király István 5 kr. Palkovics Gy. 1 fr. Márhoffer Ferencz 10 kr. Pemmer János fél mérő árpa. Forstner Mihály 40 kr. Lichtenstad Adolf 10 kr. Reiber Mihály 20 kr. Rikab János 20 kr. Nagy István 20 kr. Pemmer József 1 m. buza. Ifj. Pemmer József 50 kr. Kollár Mihály 50 kr. Feslik József 1 fr. Molnár Ján. 50 kr. Wiger Ign. 30 kr. Kintelhofer István 20 kr. Potz József 20 kr. Schweininger Antal 20 kr. Horváth Pál 25 kr. Szilasi Imre 50 kr. Szeffü József 20 kr. Kintelhofer Józ. 10 kr. Nyikos Gy. né 1 fr. Kintelhofer Jánosné 40 kr. Víniczai Józ. 50 kr. Polczér István 20 kr. Kintelhofer Ján.

30 kr. Stigler János 1 fr. Vendég Mihály 20 kr. Molnár István 40 kr. Kulifay István 50 kr. Nyárai Ferencz 30 kr. Forsner István 20 kr. Renner Józsefné 1 fr. Németh József 20 kr. Ifj. Töke Mihály 2 m. rozs. Kovács János 1 fr. Holler József 40 kr. Özv. Pinke Ferencz 1 fr. Allovics Józ. 20 kr. Laufer Mór 50 kr. Fekete Ignác 50 kr. Kálmán Pál 10 kr. Vig István 20 kr. Köszegi Mihály 20 kr. Kovács István 10 kr. Nyerges Pál 10 kr. Málics Pál 50 kr. Horváth József 50 kr. Kocsis Ferencz fél m. buza. Nyáray Anna 10 kr. Rivnyák István 20 kr. Ertl András 20 kr. Kocsis Istvánné 10 fr. Szeffü János 10 kr. Hajdu Józ. 10 kr. Bognár János 10 kr. Bognár István 10 kr. Szlabony István 20 kr. Renner Mihály 50 kr. Molnár József 10 kr. Dobravics József 60 kr. Nagy György kövér 60 kr. Szeffü Istvánné 20 kr. Nagy János 5 kr. Molnár Mihály 40 kr. Ifj. Orbán Ferencz 20 kr. Rebok Ferencz 1/4 m. buza. Orbán Fülöp Ferencz 60 kr. Kocsis András 10 kr. Velegi Józsefné 2 kr. Nagy Mihály 20 kr. Peresztegi Horváth György 20 kr. Ifj. Komlósi János 30 kr. Szabó Ferencz 20 kr. Schwerteczki Ferencz 30 kr. Burchart Erzsébet 10 kr. Piller Katalin 20 kr. Pajor István 50 kr. László Alajos 1 fr. Öszszen 125 fr. 12 kr. — Knithoffer Ferencz 1 m. buza. Németh Ferencz 1/2 m. buza. Peresztegi Nagy Pál 1/4 m. árpa. Peaker János 1/2 m. rozs. Gabrovics János 2/4 m. árpa. Málics József 1/4 m. buza. Özv. Nemes Mihály 1/4 m. buza. Boda István 3 m. árpa. Peresztegi 1 m. buza. Vig Imre 1 m. árpa. Farkas János 1/2 m. buza. Bognár Pál 1/4 m. buza. Langmár Boldizsár 1/2 m. árpa. Gál Pál 1/2 m. árpa. Makics Ferencz 1/4 m. rozs. Peudl János 1/2 m. árpa. Összesen 3 1/4 m. buza, 1 1/4 m. rozs és 6 1/4 m. árpa.

Színház.

Vasárnap, november 10-én adatott: „A vereshaju“ Lukács Sándor egyik sikerült népsziműve. Színeszennk oly élvezetes estét szereztek a közönségnek, hogy joggal megkövetelhetők volna a tömegesebb pártolást. A szereplők általában jól játszottak: mégis ki kell emelnünk Reiner Antóniát (Szilaj Kata) szerepében, a ki művészi játékával s énekelvén zajos tapsokra ragadta a közönséget. Mihálovics mostani játéka nem is hasonlítható eddigi játékaikhoz. Csak előre és bátorosan. Békefi (András), Kendy (Keszeg), Latabár (Bálint) szerepét kifogástalanul töltötték be. Latabárné ma is művészek mutatja meg magát; de osztozott vele a dícsőségben a kedves kis Kutassy Janka. Az oroszlánrész azonban (Veréb Jankó)-ban Ferenczyé volt, a ki talpra esett játékával folytonosan derült hangulatban tartotta a közönséget, a mely nem is volt hálátlan.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Kókai Lajos fővárosi könyvkereskedő kiadásában megjelent: „Nemzeti Lant“ 200 magyar népdal, férfi négyesekben. Összeállította Goll János. Ára 3 fr. Figyelemre tesszük a honi dalárdákat és dalkedvelőket e műre, mert ez legelső nagyobb gyűjtemény magyarban. A mű csinosan van kiállítva, tartalma igen gazdag. Találjuk benne a legkedveltebb régi és új magyar népdalokat könnyű zenestílusban, úgy, hogy a nem művészek is dalokat könnyen énekelhetik. — Alakja zsebkönyv s mint olyan még az az előnye, hogy kísérelje lehet s alkalmasint lesz is a magyar dal kedvelő énekeseknek. Még egyszer ajánljuk a zenei körök figyelmébe e művet. A kik e jeles magyar művel megismerkedni óhajtanak nálunk megtekinthetik.

* Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent legújabb zeneművek. Németh Jánostól (Szentirmay Elerér). „Párisi közkiállítási emlék.“ (Album 8-adréti arany metszéssel.) 1. Plevna nóta. 2. Huzzad cigány. 3. Be szomorú. 4. Csipkebokor. 5. Csak egy szép lány. 6. Budapesti kis barna. 7. Ne menj el. 8) Juratos nóta. 9. Egy kis lány. 10. Este van a faluban. Zongorára. Ára 1 fr. 50 kr. Fahrbach Fülöpötől. „Párisi közkiállítási emlék.“ (Album 8-adréti arany metszéssel.) 1. A szép párisi nők, keringő. 2. Sziv dáma, polka. 3. Telefon, mazur-polka. 4. Kakuk, polka. 5. Sebteben, gyors polka. 6. Diák üdvözlő, polka. 7. Csárdás. Zongorára. Ára 2 fr. 50 kr. A nevezett darabok ifj. Fahrbach Fülöp karmester által Párisban az „Orangerie“ hangversenyben a Tuilleries kertjében adták elő, nagy tetszésben részesültek.

Hireink.

— Sport. A korcsolyázási év nov. hó 1-ső napján megkezdődvén, az egyet tagjai (t. i. azok, kik a múlt évben rendes tagok voltak) figyelemre tesszük, hogy az évi díjat (3 frt.) deczemb. 1-ső napjáig Szekerák V. pénztárnok urnál befizetni sziveskedjenek, mert az ezen napon túl belépők új tagnak tekintvén, az alapszabályok szerint 1 frt. felvételi-díjat is fizetni tartoznak — Az egyet tagjai előlegesen értesítetnek, hogy a legközelebbi hírlapilag közzéteendő napon, közgyűlés fog tartatni, a melyen — miután

az egyet elnöke tisztéről leköszönni készül — az elnöki tiszt is választás útján betöltendő lesz.

— A városi hatóságnál hétfőn rendes havi közgyűlés volt, melyről bővebb tudósítást hatósági rovatunk közöl.

— A városi iparosok vasárnap tartottak ülést a jövő évi kiállítás érdekében, melyet gr. Zichy Jenő nyitott meg. Ezután Havranek József felhívására felhívtak iparosaink, hogy azok, kik a jövő évi kiállításon részt venni akarnak jelentkezzenek, mely felhívásra azonnal következők jelentkeztek: Simon Lajos, Horváth Zs., Sági és Nyakas, Zenalko Antal, Balogh Istv., Sauer J., Tobaktestület (Kutschora), Scholcz János, Podhorny János, Prohászka L., Klökner Péter, Számmer Kálmán, Lukács Zsigm., Kubik János, Pollák Armin, Nagy József, Dénes István, Pisky Zsigmond, Salzberger Lajos, Jávör József, Gold Józ., Szabó Istv., Piros István, Máté Pál, Hoffer Józ., Heller Mór, Pauer István, Jáfás György, Gebauer János, Heigel Jakab, Hahn Mihály, Moór Péter, Kövály Ede, Füzy Márton, özvegy Markus Simonné, Oremus József, Richter Engelbert, Borbély József, Schaffhausen K., Lásics János, Kirnbauer János, Torma Gy., Schützer Jakab, Schmelzer József, Szalay Károly, Weisz János, Friedmann József, Szórády József, Gábris József, Havranek Antal, Boross Sándor, König Alajos, Beck Lipót, Draskóczy Sándor, Lakos Ant., Kovács György, Krizsány Imre, Felmayer Istv., Kovács Ferencz, Csopor Sándor, Hudaczek Fülöp, Tuszkau Mór, ifj. Knöbl József, Say Ferencz, Pribek Antal és Bilch, Galambos József, Galambos Károly, Lipp Rezső, Kramer Ferencz, Róza Ferencz, Puskás Istv., Nyári György, Horváth Ferencz, Kaszary Mihály, Császár István, Spráncz Ferencz, Pick Mór, Pisky Eszter, Kesze Mihály, Roszberger János Pohn Alajos, Neumann Lipót, Ditmár József, Számmer Imre. — A jelentkezők köréből Kubik János elnöklete alatt bizottság alakult, mely az iparosokat a kiállításra buzdítani s a mozgalmat vezetni fogja.

— A szombati vasárnap kiállításon Pauer J. püspök ur ő mlta szívességéből igen szép lenyomatban a Fejérvár városnak a törököktől való visszavételére vert érme rajzát mutatta be dr. Czobor Béla ur a nagy közönségnek s egyuttal a szép lenyomatokat szétszótta.

— Meghívás. A székesfejérvári iparosok képző és segélyező-egyletének tagjai 1878. novemb. hó 29-én az egyleti szállon, Kunkel Ferencz ur vendéglőjében az egyet pénztára javára Katalin bált rendeznek, melyre a n. érd. közönség tisztelettel meghívatik. Az egyet célja: az iparosgekedek betegsége, vagy halálása esetén — valamint a bevándorló iparosgekedeket is — segélyezni. Nemes és jótékony a cél! Szives pártfogásért esd a rendező bizottság. Kezdeté 7 órakor. Belépti-díj: magánjegy 50 kr., családijegy 80 kr. Jegyek előre váltathatók Klökner Péter ur könyvkereskedésében és este a pénztárnál. Felülzetések köszönettel fogadtatnak s nyilván nyugtáztatnak. Jó zenéről a bizottság, izletes ételek és italokról a vendéglős gondoskodik.

— Juraszek Ferencz városunk volt főjegyzője s országgyűlési képviselője a hétfői közgyűlésen bucsuzott el a városi közönségtől s mondott le hivataláról. Igen szép szavakban köszönte meg az eddig iránta tanusított bizalmat.

— A fejérmegyei és Székesfejérvár városi régiségár számára Németh-Kendelényi Emilia urhölgy egy igen csinos régi, kihimzett s aranyozott pénztárczát; gróf Zichy Jenő ur egy régi (1667-ből) való bronz-mozsarat; Klökner Péter ur az első fejérvári ásatások nagy térképét s egy chinai bibliát; dr. Czobor Béla ur saját műveiből két füzetet voltak szivesek adományozni, melyért fogadják az egyet mély köszönetét. Hattyúffy Dezső, egyleti titkár.

— A fejérmegyei közigazgatási bizottság kedden tartá meg ülést. Az ülés lapunk lezártakor folyván le, bővebb tudósítást csak jövő számunkban hozhatunk.

— Jutalomjáték. Kendy Gusztáv a közönség kedvelt komikusának, ki talpraesett komikumával s jó izü humorával a színházbajáróknak annyi derült estét szerzett, jutalomjátéka jövő kedden, azaz folyó hó 20-án leend: ez alkalommal színre kerül: „Figaro lakadalma.“ Beaumarchais kitünő francia sziműve. Felhívjuk olvasóink figyelmét az élvezetes estélyre, mert Kendy mindenesetre megérdemli a pártolást.

— Piacunk rendezése és a vásártér szabályozása tárgyában készített szabályzatot a miniszterium jóváhagyta s ennek alapján piacunk gyökere változásokon megy át. A kofák s üzerek visszaélésének elejét véteik; mérteket állítottak hatóságilag fel, hogy a nagy számú családok megakadályoztassanak. Ideje is, hogy a piacgyű rendeztesék, mert az üzerek s kofák részéről a nagy közönségnek sokat kellett eltűnni.

— Dr. Czobor Béla által hozott 5 drb. Corvina rendkívüli feltűnést okozott városunkban s közönségünk tömegesen zárdokolt a Vörösmarty-kör nagytermébe, hogy Hunyady Mátyás legnagyobb magyar király

tulajdonát képező világhírű könyveket megtekinthesse.

— Színeszennk megérdemlik a pártolást, mert naponként vehetjük észre a társulat tagjainak haladását s igyekezetét. — Nemcsak a dráma, de operette előadásai is igen sikerültek s közönségünk azokat élvezettel nézheti. Az kár, hogy a bérlet most még nem volt kedvező, de talán jövőre kedvezőbb leend ez is.

† Halálozás. Stadler János és neje szül. Cseh Jozefa maguk egy gyermekeik: István, Ferencz, Katalin, János és Margit nevében, továbbá Stadler Antal, nemkülönben Brein Ferencz építőmester szomorodott szívvél jelentik forrón szeretett feledhetlen testvérjük illetve nagynénjük és rokonuk Stadler Katalinnak folyó évi november hó 10-én esti 8 1/2 órakor életének 54-ik évében tüdőszélhűdés következtében történt gázos kimúltát. A boldogultnak hiült tetemei folyó évi nov. 12-én délután 3 órakor a megyeház-utcai saját házában beszenteltetvén és azután eltakarítás végett kivánatára a pestvárosi sirkertben álló családi sírboltba szállítottatott. A megboldogultért folyó hó 14-én reggeli 10 órakor a belvárosi plebánia-templomban az engesztelő szent mise-áldozat a Mindenhatónak bemutatottat. Székesfejérvárott, 1878. nov. 11. Béke poraira!

— Lapunk a fejérmegyei gazd. egyet közönsége is levén az ezen egyet kebeléből alakult lötenyésztési bizottság részére kiadott rendelet s utasításnak lapunk mai számában leendő közlést megkezdjük, melyre a megyei gazdaközönség, különösen a bizottság tagjainak figyelmét, kiknek névsorát szintén hozni fogjuk, midőn felhívjuk ajánljuk egyuttal lapunkat, mint az egyet hivatalos közegét. Az egyet körében történő minden mozzanatról jövőre tudósítást hozunk.

— Gelléri Mór szerkesztése alatt Szegeden megjelent „Alföldi iparlap“ reprodukálván Bakay Nándornak az „Egyetértés“ egyik legközelebbi számában kiállításunkról irt cikkét, a következőképen nyilatkozik a helybeli sajtó egyrészen, a kiállítási bizottság ellen intézett támadásairól, mely a kérdéses cikk keletkezésének indokát képezi: „Tekintsük azon indokot, melyek a székesfejérvári kiállítás iránt aggályokat keltettek némelyekben. Ez nem más, mint a kiállítás egyik hivatalos lapjában a „Székesfehérvár és Vidéke“ című lapban megjelent támadások és kifakadások. Ezekre tudunkal ok nem volt, de ha lett volna is, nem tartjuk illdomos dolognak ily ügyben az oly kaliberű kifakadásokat, melyek ama lap hasábjain láttak napvilágot; mert ily ezeknek következményei, mi látjuk, semmiesetre sem lehetnek jók. Nagyrabecsüljük és barátrilag tiszteljük az említett lap szerkesztőjét és épen azért vettünk magunknak batorságot ezeket elmondani. Ha valami szenyves van, tessék azt odahaza kimosni, ne pedig a nyilvánosság terén, hogy ezáltal másokat elriaszszunk. Már pedig ismerve az ottani kiállítás ügyét, nekünk nincs semmi okunk azt félni, nincs okunk az eddigiek iránt panaszkodni és reméljük nem is lesz, ott megteszik kötelességüket. Tegyek meg az iparosok is a magukét. Akkor aztán nyugodtak lehetünk az eredmény iránt.“

— A fejérmegyei és Székesfejérvár városi történelmi s régészeti-egylet felolvasási estélye s kiállítása szépen sikerült. Az egész ünnepegy csak szombatra volt tervezve, de a nagy érdekltség miatt a kiállítás vasárnap is tartott.

— A városi kapitány-hivatalát Szeidl Lajos, megválasztott kapitány elfoglalta. Ő fiatal tevékeny ember, kitől sokat várhatunk. Reméljük egész erély és tevékenységgel fogja hivatala nehézségeit leküzdeni s a közügy javára működni.

— A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi nov. hó 1-jétől számíthatandó ranggal, a szabadságot állományban honvéd segéd-lelkészé kinevezte Bulics Ferencz 65-ik zászlóaljbeli honvédet és a székesfejérvári egyházmegyéhez tartozó dunapentelei rom. kath. segédlelkézt.

— A hétfő s keddi múregészeti s történelmi-kiállítás sikere többeket annyira felbátorított, hogy még ez év folytán, decz. közepé táján szándékoznak egy ilyen, de nagyobb körű kiállítást rendezni a megyeházánál.

— Felhívás. Lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink a mult számban említett s Mehner Vilmos által megindított „Képes családi lapok“ megrendelési felhívását. Ebből láthatja mindenki, hogy mit fog tartalmazni az új folyóirat. Pártoljuk, mert hazai.

— A helybeli főreáliskolai tanári kar által hirdett előadás folyó hó 8-án megtörtént, de nem Wissinger Károly tanár ur, hanem Fischer Ignác és Bod Lajos tanár urak által. Hogy ez így történt, oka Wissinger Károly közbe jött betegsége, minek folytán kénytelen volt a két jelzett derék tanár ur csak egy rögtönzött előadást tartani azon szép, különösen hölgyekből álló vendégkoszorúnak, mely a reáliskolában megjelent. Ezen említett rögtönzésnél nemcsak kielégítő, de teljesen dícsőretre méltó előadást tartott majd 3/4 órán keresztül Fischer Ignác tanár ur, ki igen érdekesen értekezett: „A nyelvtudomány mai állásáról, a nyelvek fejlődéséről, különösen hogy ezek miképen válnak dialektusokká és ezek

